

Oefeningen Principes en Parameters

1. Bepaal van de volgende werkwoorden of ze *transitief*, *intransitief*, *ditransitief*, en/of *pseudotransitief* zijn:

afzien	hebben	opbellen	smeren
bellen	kreunen	overwegen	vinden
bepalen	lenen	zich schamen	voorspiegelen
blaffen	leven	schenken	vrezen
haten	lezen	slapen	werken

2. Ga van de volgende werkwoorden na wat voor complementen ze kunnen nemen (wat hun subcategorisatieframe is):

mogen	moeten	schijnen	zullen
-------	--------	----------	--------

3. Bekijk de volgende paren werkwoorden. Wat zijn de gevolgen van het toevoegen of weghalen van de prefixen *be/ver/ont* voor de transitiviteit van deze werkwoorden?

smeren	—	besmeren	twijfelen	—	betwijfelen
kennen	—	verkennen	wachten	—	verwachten
zeggen	—	ontzeggen	houden	—	onthouden

4. Bepaal van de volgende intransitieve werkwoorden of ze *onergatief* of *onaccusatief* zijn (zie voetnoot 2 van hoofdstuk 1):

breken	komen	ontstaan	telefoneren
dansen	kwaken	rollen	verpulveren
inzakken	lopen	sidderen	wandelen

5. Bekijk de volgende paren zinnen:

- (1) a. Jan springt op en neer in de sloot
b. Jan springt de sloot in
- (2) a. Jan loopt op straat heen en weer
b. Jan loopt de straat in

Vergelijk de eigenschappen van *springen/lopen* in de a-zinnen en de b-zinnen.

6. Bekijk de alternanties op p. 12, hoofdstuk 1, van de syllabus. Probeer zo goed en zo kwaad als het gaat om de ene zin van de andere af te leiden via verplaatsing. Wat voor verplaatsingen heb je nodig? Wat voorspelt het principe UTAH over de noodzaak om de ene constructie van de andere af te leiden via verplaatsing?
7. Bepaal aan de hand van de mogelijkheid de schuingedrukte woordgroepen te vervangen door *anaforen* en/of *negatief-polaire uitdrukkingen* (zie § 1.5 van de syllabus) of de schuingedrukte noun phrases elkaar c-commanderen. Hebben de tests altijd dezelfde resultaten?

- (1) *De jongens* vinden *Piet* leuk
- (2) *Piet's vader* is met *mijn tante*
- (3) De vader van de vriendin van *mijn broer* is bevriend met *Lubbers*
- (4) Jan heeft *de boeken* tegenover *de platen* gezet
- (5) *Jan* heeft de marathon gelopen met *Piet*

8. Bekijk de volgende zinnen:

- (1) a. Jan heeft [het verhaal] verteld
b. * Jan heeft verteld [het verhaal]
- (2) a. * Jan heeft [dat Piet met Marie uit geweest is] verteld
b. Jan heeft verteld [dat Piet met Marie uit geweest is]

Probeer het verschil in positie van *noun phrases* en *zinnen* te verklaren aan de hand van de principes en filters van de Regeer-en-Bindtheorie. Bespreek de verschillen ook in het kader van de structuur van de zin in de Principes-en-Parameters-theorie.

9. Analyseer de inflectionele morfologie van de Latijnse werkwoorden:

	presens		imperfectum		futurum
	indicatief conjunctief		indicatief	conjunctief	indicatief
1sg	amō	amem	amābam	amārem	amābō
2sg	amās	amēs	amābās	amārēs	amābis
3sg	amat	amet	amābat	amāret	amābit
1pl	amāmus	amēmus	amābāmus	amārēmus	amābimus
2pl	amātis	amētis	amābātis	amārētis	amābitis
3pl	amant	ament	amābant	amārent	amābunt

10. Doe oefening 1 op p. 148 van Haegeman 1994, met gebruikmaking van CP, AgrSP, TP, DP.
11. a. Verzin Nederlandse inversie-zinnen waarbij het werkwoord helemaal vooropstaat (dus zonder *verb second*). Wat voor betekeniseigenschappen hebben deze zinnen?
b. Verzin Nederlandse hoofdzinnen waarbij het werkwoord op de derde plaats staat (dus opnieuw zonder *verb second*).
12. Verzin Nederlandse zinnen waarbij
a. een *extern* argument *object* is
b. een *intern* argument *subject* is
c. een *extern* argument *subject* is van een hoger werkwoord
d. een *intern* argument *subject* is van een hoger werkwoord
e. een *intern* argument *object* is van een hoger werkwoord
13. Bepaal aan de hand van de criteria in de syllabus (§ 2.3) of de volgende elementen *lexicaal* of *functioneel* zijn:
- a. preposities (*op, over*)
 - b. adjectieven (*goed, bezorgd*)
 - c. modale hulpwerkwoorden (*mogen, zullen*)
 - d. aanwijzende voornaamwoorden (*die, dat*)
 - e. modale partikels (*maar, wel*)
 - f. prefixen als *be/ver/ont*
 - g. vraagwoorden (*wie, wat*)
 - h. pronomina (*hij, ons, het*)
14. Doe oefening 1 op p. 621 van Haegeman 1994, maar nu in het licht van hoofdstuk 3 van de syllabus.

15. In § 3.3.1 staat dat het Deense *hus-et* [huis-het] 'het huis' wel eens het resultaat zou kunnen zijn van hoofdverplaatsing van N naar D. Een argument daarvoor is de ongrammaticaliteit van (40a), **store hus-et* [groot huis-het] 'het grote huis'. Bekijk nu de volgende feiten uit het Zweeds:

(1)	a.	*	det	hus	(2)	a.	*	det	stora	hus
			het	huis				het	grote	huis
	b.		hus-et			b.	det	stora	hus-et	
			huis-het				het	grote	huis-het	

Is het, in het licht van (2), aannemelijk dat *hus-et* (in (1) en in het Deens) het resultaat is van hoofdverplaatsing van N naar D?

16. Bekijk de volgende zinnen uit het ChiChewa (een Bantutaal):

(1)	a.	mbidzi	zi-na-perek-a	msampha	kwa	nkhandwe
		de zebra	overhandigde	de val	aan	de vos
	b.	mbidzi	zi-na-perek- er -a	nkhandwe	msampha	
		de zebra	overhandigde	de vos	de val	

Het verdwijnen van het voorzetsel *kwa* hangt samen met het opduiken van een suffix *-er* op het werkwoord. Dit verschijnsel wordt wel geanalyseerd als een geval van *incorporatie* van het voorzetsel in het werkwoord. Probeer bomen te tekenen voor beide constructies, en geef de incorporatie (hoofdverplaatsing) met pijlen weer.

17. Geef bij de volgende zinnen aan in welke deelzin de vooropgeplaatste constituent geïnterpreteerd wordt:

- (1) Welk boek [₁ zei Piet [₂ dat Jan vond [₃ dat we moesten lezen]]]
- (2) Waarom [₁ zei Piet [₂ dat Jan vond [₃ dat we 'Oorlog en Vrede' moesten lezen]]]
- (3) Wie [₁ zei Piet [₂ dat Jan overgehaald had [₃ 'Oorlog en Vrede' te lezen]]]
- (4) Welk boek [₁ zei Piet [₂ dat Jan [₃ zonder uit te lezen] weggelegd had]]

18. Wat is het antecedent van het spoor in de volgende zinnen:

- (1) Dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek is wist ik niet t
- (2) Dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek is dat wist ik niet t

19. Verklaar de verschillen tussen de b-zinnen in (1)-(3):

(1)	a.	Ik had het niet gedacht dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek was
	b.	Ik had niet gedacht dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek was
(2)	a.	Ik had er niet aan gedacht dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek was
	b. *	Ik had niet aan gedacht dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek was
(3)	a.	Dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek was daar had ik niet aan gedacht
	b. *	Dat 'Oorlog en Vrede' zo'n mooi boek was had ik niet aan gedacht

20. Ga voor de volgende verplaatsingen na of ze zowel naar links als naar rechts gaan:

a. raising	d. prepositie stranding	g. hoofdverplaatsing
b. wh-verplaatsing	e. scrambling (object shift)	h. pied piping
c. heavy NP-shift	f. topicalisatie	i. dislocatie

21. Verzin Nederlandse voorbeelden waaruit blijkt of de condities van Ross (§4.2.3) ook voor het Nederlands gelden.

22. Bekijk het volgende contrast tussen het Engels en het Italiaans (die hetzelfde betekenen):

- (1) * Your brother, [to whom I wonder which stories they have told t] was very angry
- (2) Tuo fratello, [a cui mi domando che storie abbiamo raccontato t] era molto preoccupato

Verklaar de ongrammaticaliteit van (1) aan de hand van Subjacentie, en bespreek de consequenties voor het Italiaanse voorbeeld in (2).

23. Laat zien dat de Head Movement Constraint volgt uit het Empty Category Principle. Laat zien dat het ook volgt uit Relativized Minimality.